

Medvirkning til kommunedelplan for naturmangfold i Larvik kommune

Oppsummering av innspill fra verksted 23. november 2023

1. Innledning

2. Innspill til konkrete områder i Larvik kommune

Tema: Land - naturtyper/økosystem

Viktige myrområder

Strandeng

Våtmark

Sumpskog

Eldre skog/ gammelskog/ urskog/ viktig skog:

Edelløvsog (inkl. edelløvsog med skavgras)

Steinbrudd

Kulturlandskap

Uberørte åser (viktig for vilt og fugl)

Tema: Vann - vassdrag, marine ressurser

Gyteplasser for saltvannsfisk (Horngjell, Piggvar)

Våtmark/ ålegras/ mudder

Takrør

Havstrender (utsatt)

Avfall/forsøpling

Avrenning fra landbruket/ kloakk/ algevekst

Sjøørett

Laks/ laksefjord/ laksevassdrag

Karuss

Restriksjoner/ forbud mot motorisert ferdsel/ begrensninger på hestekrefter:

Rynkeroser og andre sol-elskende planter

Etablere fisketrapp

Ulike insekter observert/markert (humler, geithams, bier m.m.)

Tema: Vilt og fugl

Hekkeplass Musvåk, Vepsevåk, Lerkefalk

Sandsvaler

Fossekall og isfugl

Vipe

Hegre

Traner og ugler

Generelt viktige områder for fugl (reservater, verneområder/jaktforbud):

Tema: Restaurering av natur

Gammelt kulturlandskap

Skog

Hinder for fisk (laks, ørret m.m)

Våtmark, strandeng, tjern, kantvegetasjon

Bekker

Belastede områder som kan restaureres/ forbedres (utbygging, fremmede arter, osv)

3. Generelle innspill:

Tema: Land - naturtyper/økosystem

[Tema: Vann - vassdrag, marine ressurser](#)

[Tema: Vilt og fugl](#)

[Tema: Restaurering av natur](#)

[Tema: Annet](#)

1. Innledning

I 2022 ble det vedtatt at Larvik kommune skulle starte arbeidet med å lage en egen kommunedelplan for naturmangfold. En kommunedelplan er en plan som følger plan- og bygningsloven, noe som vil si at den vedtatte planen vil være juridisk bindende. Denne kommunedelplanen skal fungere som et verktøy for bedre å kunne ivareta det biologiske mangfoldet i kommunale planer og enkeltsaker.

En avgjørende del av et slikt planarbeid er medvirkning for å sikre eierskap og god forankring både blant befolkningen, næringsliv, politikere, kommuneadministrasjon og flere. Derfor ble det gjennomført et medvirkningsverksted 23. november i Sliperiet. Dette var det første av to planlagte medvirkningsverksted i forbindelse med planarbeidet. Medvirkningsverksted nummer 2 er planlagt gjennomført våren 2023.

Dette dokumentet er en oppsummering av innspillene som kom inn på medvirkningsverksted i Sliperiet 23. november 2023. Innspillene er kun sortert og fordelt på temaer, de er ikke verdivurdert eller kvalitetssikret. Videre presenteres de i tilfeldig rekkefølge.

Innspillene vil bli brukt i den videre prosessen med planarbeidet. Husk at du når som helst kan gi innspill på kommunens hjemmesider [her](#).

Arbeidsgruppa ønsker å takke alle som deltok på medvirkningsverksted og som bidro med innspill til planarbeidet!

2. Innspill til konkrete områder i Larvik kommune

Her vil det bli presentert hvilke områder i Larvik kommune det kom konkrete innspill til knyttet til ulike tema. Innspillene presenteres i tilfeldig rekkefølge, og er ikke verifisert i forkant av utarbeidelsen av denne oppsummeringen.

Tema: Land - naturtyper/økosystem

Viktige myrområder

- Vermannsås, Sæterkollen, Røysa, Vrangsvatnet, Steinkjørnane, Høymyråsen, Holmyrfjelle/Barlindkollen, Oppsalfjellet, Holesætra, Floretuten, Høymyrane, Brånan, Skjeggemyr, Jutilmyra,

Strandeng

- Stavernsøya, Naverfjorden, Sandviksbukta Eftang; Gumserød, Bøvre/Fuglevik

Våtmark

- innerst i Varildfjorden, Lepperødkilen, Åserumvannet, Sandviksbukta Eftang, Torpevannet, Løvall

Sumpskog

- Holone, Brunlaskogen

Eldre skog/ gammelskog/ urskog/ viktig skog:

- Husekollen, Musekollen, Røysås, Furuåsane, Vardeberget, Vardeåsen, Kjærildåsen, Gumserød, skogsområde rundt Ulverød, Korsklovovåsane ned til Solum, Varden, Pommerfjell, Fjerevard, Røysås, Vest for Furuåsane, Nedre Ono, Vardeberget, Gopledal, Bakkanetjerna, Amundrød/Lindhjem (Tjølling), Rødslasås, Torbergsåsen + plassene rundt Bakkanetjønn, Vest for Torsrød/Kongeskogen, Tanumskogen

Edelløvskog (inkl. edelløvskog med skavgras)

- Gumserød, Rødvika, Huklevik og videre ut mot kuøya, Skråvika, Agnes, Brunval/Hummerbakken, Skutebakken/Løvall, Storås, rett ovenfor Furuholt, Trane/Hummerbakken og østover, rundt Bålsrødvannet, Rødslasås, Torbergsåsen + plassene rundt Bakkanetjønn

Steinbrudd

- Vardeåsen, Hallevannet, Bålsrødvannet

Kulturlandskap

- Ulverødtjernet og åsene omkring

Uberørte åser (viktig for vilt og fugl)

- Jordstøyp, Vemannsås, Bråkaltjerna, Lille åletjønn og Åletjønn

Tema: Vann - vassdrag, marine ressurser

Gyteplasser for saltvannsfisk (Horngjell, Piggvar)

- Havnebuka/Nevlunghavn, Barkevik (Ødegårdsbukta), Jordebukta/Stavernsøya

Våtmark/ ålegras/ mudder

- Gumserødbukta, Naverfjorden (Nalumstranda), Hummerbakkfjorden

Takrør

- Torpevannet

Havstrender (utsatt)

- Utenfor Risøya

Avfall/forsøpling

- Lepperødkilen i Hallevannet

Avrenning fra landbruket/ kloakk/ algevekst

- Naverfjorden (Nalumstranda), Hummerbakkfjorden, Viksfjord, Varildfjorden

Sjøørett

- Sidebekker i Lågen

Laks/ laksefjord/ laksevassdrag

- Numedalslågen

Karuss

- Hallevannet

Restriksjoner/ forbud mot motorisert ferdsel/ begrensninger på hestekrefter:

- Farris, Hallevannet

Rynkeroser og andre sol-elskende planter

- Risøya, Malmøybukta, Sandøya, Andebakke, Eftang, Omre, Nalumstranda ++

Etablere fisketrapp

- Farriselva, Bergselva, Torpevannsbekken/ Barkviksbekken

Ulike insekter observert/markert (humler, geithams, bier m.m.)

- Malmøya, Krokavatnet, Jordstøyp, Vemannsås, Bråkaltjerna, Lille Åletjønn og Åletjønn

Tema: Vilt og fugl

Hekkeplass Musvåk, Vepsevåk, Lerkefalk

- Gampedalåsen, åsene langs Lågendalen

Sandsvaler

- Vest for Utklev

Fossefall og isfugl

- Svarta, Storelva

Vipe

- Indre Viksfjord, Huseby, Kaupang, Bjønnes

Hegre

- Viksfjord

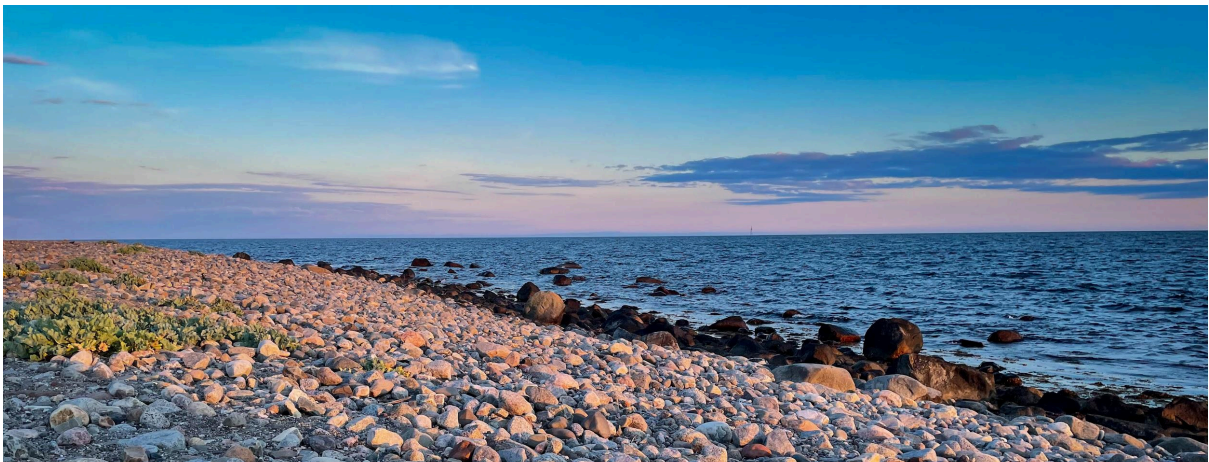
Traner og ugler

- Vestmunnvannet

Generelt viktige områder for fugl (reservater, verneområder/jaktforbud):

- Indre og midtre Viksfjord, Klåstadkilen, Kjærringholmene, Rauer, Vestre Svenner, Stavernsøya, Oterøya, Kaffiholmen, Risøybukta, Stavernsodden, Mølen, Gjønnsvannet

Tema: Restaurering av natur

Gammelt kulturlandskap

- nedre Ono, Viksfjord, Rakke, Gumserød, Fuglevik

Skog

- Malmøya

Hinder for fisk (laks, ørret m.m)

- Stikkrenner under Stavernsveien, Farriselva

Våtmark, strandeng, tjern, kantvegetasjon

- Guriskogen, Klåstadkilen, Naverfjorden, Hummerbakkfjorden, Indre Viksfjord, Vittersøtjønna, Refsholtjernet, Lilletjernet, Stavernsøya

Bekker

- Tjølling, Bjønnes, Kaupang

Belastede områder som kan restaureres/ forbedres (utbygging, fremmede arter, osv)

- Sørskogen, Risøybukta, Bålsrødvannet, Farrisvassdraget, Varildfjorden

3. Generelle innspill:

Her presenteres generelle innspill fordelt på temaer som ikke var festet til konkrete områder. Innspillene presenteres i tilfeldig rekkefølge, og er ikke verifisert i forkant av utarbeidelsen av denne oppsummeringen.

Noen av innspillene nevner områder, disse er sortert inn i innspill til konkrete områder men listes også opp her da de er forslag til tiltak som kan gjennomføres.

Tema: Land - naturtyper/økosystem

- Oppryddingsplikt ved skogdrift
- Rikt område rundt hele Hallevannet
- Rakke og andre steder; bekjemping av fremmede arter (rusekål og parkslirekne eks.)
- Helårs båndtvang
- Fin skog på Tagtvedt
- Ungdomsrådet er opptatt av å ivareta viktige naturområder, som:
  - Bøkeskogen
  - Farris
  - Ulvsbakk
  - Kyststien
  - Mølen
  - Sandvika/Hummern/Hvittensand
  - turløyper/naturstier
  - Salsås
  - Viktig å legge til rette for at folk kan ferdes i naturen / gå turer / oppleve naturen
- Bevare: 0-utbygging i Vestmarka
- Kantslått - forbud før 1.9, i tillegg skal det utføres kun ved behov

- Ingen kantslått i Larvik
- Bevare 100-meterskoger i boligområder - må inn i planverket - naturopplevelser i nærmiljø for barn og voksne
- Rik eng, elveutløp, våtmark (Åserumvannet)
- Kritisk truet lokalitet - Risøya/Agnesbukta
- Eik, Bøk og Svartor på Tagtvedt/Gjelstad

Tema: Vann - vassdrag, marine ressurser

- Forhindre utbygging av vannfall i Holmfoss
- Større fokus på avrenning
- Kartlegge arts mangfoldet i Farrisvassdraget, øke beskyttelsen og forby motorisert ferdsel på Farris
- 100 meterskoger i bområder, lek i natur, opplevelser i nærmiljø
- Bevaring av Røyebestanden i Ulfsbakk
- Bakterier i Viksfjord, syk fisk
- Sanering av all kloakk i nedslagsfeltet til Viksfjord
- Sjøørretbekker - restaurering av kantvegetasjon, plante trær langs kantsonen over jordbruksområder, fangdammer, randsoner, avrenning er viktig!
- Stopp hummerfiske et par år, deretter begrenset
- Informere om hva vi i Larvik er gode på å forvalte
- Ålegras og vannforskning i skolen.
  - Rensing av overløpsvann
- Hva skal vi gjøre med skarven og selen?
- Forbud mot dykking i hummerfrednings områdene
- Skilting, QR koder, info i myrlandskap/sårbar strandsone - viksfjord, kaupang, lamøya
- Ta opp spøkelsestegner og søppel
- Malmøya nærområdets naturperle, masse humler, mye blomster, blomsterenger. Flere observasjoner av geithamsboliger. God utvikling etter at båtforeningen begynte med bier på øya
- For mye næringsinnhold i sjøen
- Opprette beiteområde for gås langs kysten. Brenning/slåing av takrør der den er dominerende
- Indre naverfjorden er veldig rik på fugl bla. pga store mudderflater. Nasjonalt viktig lokalitet
- Stopp kumøkk på jordene fra august
- Rynkeroser må fjernes på bla sandøya
- Flere / større: båthavner eller båter på land med henger. I andre land ligger båtene på land også om sommeren
- Stopp videre bryggeanlegg, Seilerhytta (tegnet inn i Viksfjorden)
- Fredningsplan for 500m belte fra sjøen burde innføres i størst mulig grad
- Motorferdsel i Farris bør reguleres/reduceres

Tema: Vilt og fugl

- Utrydd introdusert karpe
- Anlegg sommer/blomstereng rundt kilen (ikke merket)
- Jakt vs. naturmangfold?
  - ordne naturen?
  - La naturen forbli uberørt?
  - naturoplevelser?
- Forby jakt, Hummerbakken naturreservat
- Sandsvaler: stort potensial for flere sandsvalelokaliteter og flere isfugl
- Bålsrødvannet må renses for steinstøv, ødelagt av steinindustrien. Rik edelløvskog rundt
- Indre Viksfjord: Viktig fugleområde, forby høstpløying ved reservaret, breier buffersone fra jordene til strandkanten, la stranden og våtmark komme tilbake, spreng demningen og la den ekte Klåstadkilen få spre seg opp til Klåstadkrysset slik det var tidligere. Internasjonalt viktig område for ender og vadere ++
- Hegrer i Viksfjord og info om stier som ikke forstyrrer hekking
- Hoppøya
- Risøybukta: Viktig grøntvannsområde, ekstremt utsatt og rasert, restaurering av strandsone fjerning av rynkerose
- Viktige sjøfuglhekkeplasser. Vestre Bramskjær kan være eneste åpne øya - Ferdselforbud i hekkesesong,. Må bli flere reservater.
- Forby troféjakt på gaupe
- Jakt på bever kan ikke fortsette så sent som nå
- Mer av fuglekasser og flaggermus-kasser
- Bevar all bever i Larvik

Tema: Restaurering av natur

- Hvorfor bygges det langt unna sentrum?
  - bilbasert bosetning?
- Naturuke i Larvik - årlig!
- Arealnøytral kommuneplan
- endre driftsmetode i jordbruket mot regenerativt landbruk
- Endre i driftsmetode i skogbruket flerbestandsskogbruk
- Tenk på insektene
  - hvor i kommunen kan man anlegge blomsterenger?
  - La være å klippe?
- Restaurer lavlandsmyrer/myr i skog
  - kartlegge
  - vurdere restaureringspotensiale
  - restaurere
- redusere og stoppe nygrøfting av myr
- Helhetlig restaurering/tiltak i sjørrettførende bekker i Larvik
  - landbrukspåvirkning
  - avrenning, finsediment, næringsalter
  - kanalisering
  - bekkelukking
- Bruke deponiene fra steinbrudd til rekreasjon
  - jogging
  - sykling
  - tur
- Hvor er fisken blitt av? Hvorfor borte?
- Strandsonen til dels ødelagt av camping i Naver-/Hummerbakkfjorden. Pålagt sand og plen har erstattet fuktig strandeng og takrør - skrekk eksempel
- Varilfjorden: gjengroingsproblemer, hva er mulig quick fix? Kantvegetasjon, dammer, flere?
- Malmøya: bør bli tilbakeført til edelløvsskog og bli beitemark for husdyr som geit eller storfe for å hindre gjengroing og stimulere insektlivet der.

Tema: Annet

- Vindmøller i Larvik
- Ferdelsinfo: merking/skilting/QR-koder om hvordan ferdes i spesielle områder
- Bekkefar må beholde kantvegetasjon
- Synliggjøre naturmangfold i kommunen med konkrete eksempler ute i naturen + QR-koder med mer info
- Bedre samarbeid mellom kommuner
- Flere reservater
- Miljøet må ikke ofres på klimaets alter, eks vindkraft
- 30% bevaring av naturarealer (FN)
- Egen naturmangfolds-side på kommunens nettside, med lokal info - ikke henvisning til eksterne sider
- Hvor mye forurenses bunnstoff?
- Prioritering:
  - Flere reservater
  - Null toleranse for bygging i strandsonen
  - Helårsbåndtvang flere steder. restaurere dammer og våtmark
  - Unngå hogst av eldre edelløv/naturskog
  - Strengere vern
  - Sjøfuglreservater
  - Våtmark
  - Edelløvsog
  - Jaktforbud
- En naturplan må baseres på fakta-grunnlaget - minst mulig synsing
- Stoppe steinindustriens ekspansjon mot Hallevannet
- Svartor-biotop burde vært fredet pga klimaeffekt
- Gjelstad: Fare for skred - merket geografisk i kartet
- Flere økologiske andelsgårder

